

RAUNI
PAALANEN

OOPPERAMATKA

NTAMO

OOPPERAMATKA

Rauni Paalanen
OOPPERAMATKA

Novelleja

NTAMO
Helsinki
2019

© Rauni Paalanen
ISBN 978-952-251-771-3

ULKOASU & TAITTO
Göran de Kopior

KANNEN KUVA
Raakel Kuukka, *Punainen saali* (1999); valokuvateosta rajattu hieman

VALMISTAJA
BoD – Books on Demand, Nördlingen, Saksa

2019
ntamo
Helsinki

OOPPERAMATKA

Niina seisoo reppu selässä ovensuussa ja luo vielä silmäyksen tupaansa. Kyllä, se on siisti ja sievä niin kuin aina, raidat matoissa juoksevat kirkkaina auringonläikässä, ne on vastikään pesty, tuoksuvat vielä järvivedeltä ja mäntysuovalta.

Niina on perinyt matot, koko kesämökin äidiltään. Mielessä käväisee: Äiti varmaan ihmettelisi, jos näkisi miten hyvin olen tätä hoitanut. Sanoisi: Tulipa tuosta hupakosta kuitenkin vihoviimein ihan topakka naisihminen!

Niina pyyhkäisee tiskipöydältä muutaman leivänmurun ja tarkistaa, että sähköliesi on sammutettu.

Hän vilkaisee peiliin oven vieressä.

– Ei, en laita matkalle huulipunaa. Ehkä sitten siellä perillä, ennen oopperaa.

Niina on menossa Savonlinnan oopperajuhlille nuoren ystävänsä Irinan kutsumana. *Ryöstö seraljista*, kenraaliharjoitus, ilmaiset liput Irinan suhteilla. ”Kun se on kenraali, ei tarvitse pukeutua”, Irina sanoi. ”Tule vaikka farkuissa.”

Niina on farkuissa, mutta vanhaan haaleansiniseen reppuunsa, uskolliseen matkatoveriin, hän on kaiken varalta pakannut parhaan kesämekon – se on marimekko, Niina suosii niitä yhä kuin 60-luvulla, kuin nuoruutensa muistoksi – ja parhaat pikkukengät, hänen tapaansa matalakorkoiset.

Hän sulkee oven ja varmistaa, että se on lukossa. Järveltä puhaltaa tuuli, tarttuu tukkaan, viilentää kasvoja. Taidan olla vähän kiihtynyt tästä reissusta, Niina ajattelee, hymyilee, nykäisee repun paremmin selkäänsä.

Saan varmaan tavata myös Irinan taiteilijaystäviä, Niina miettii bussissa. Irina on muusikko, laulaa ja soittaa pianoa, tekee lopputyötä akatemiassa. Niina on tutustunut häneen talvella, auttanut häntä konsertin rakentamisessa. Irina lauloi siinä konsertissaan Brechtii, myös Niinan suomentamia tekstejä. Oopperalipulla Irina kiittää Niinaa saamastaan avusta. Niina on mielissään, kun nuori nainen on kutsunut hänet seurakseen.

Irina ei tiennyt juuri mitään Brechtistä, Niina muistaa, tosiasiassa minä avasin hänelle ne varhaiset tekstit. ("Avata" on Niinasta tyypeä muotisana, jonka hän nyt huomaa itsekkin omaksuneensa. Hän tarkoittaa muistoaan: Minä sain ne laulutekstit elämään Irinalle.)

Minä tunsin Brechtin taistelulaulut jo kaksikymppisenä, ja lauloin niitä tanakassa haara-asennossa, Niina hymähtää, myöhemmin halusin tutustua Brechtin koko tuotantoon, muuhunkin kuin marxilaiseen, myös nuoruuden uhoon ja vanhuuden resignaatioon. Irina ei ilmeisesti harrasta kirjallisuutta, Irina on ilmeisesti myös aivan epäpoliittinen. Herranen aika, se suotakoon tälle musikaalisesti lahjakkaalle nuorelle naiselle!

Niina unohtaa Irinan, ja alkaa katsella itäsuomalaisia metsä- ja järvimaisemia. Hän istuu edessä, näkee kuljettajan paksun niskan. Yrmeä kuljettaja ei sanonut matkustajille sanaakaan lippuja tarkistaessaan. Niina yritti hymyillä, sammutti hymynsä äkkiä. Miksi mies on niin synkkä ja tyyli, Niina kysyy mielessään. Miksi monet miehet ovat? Sitten hän unohtaa bussikuskin ja putoaa sekaviin, hajanaisiin ajatuksiin, melkein uneen.

Niina havahtui kunnolla vasta perillä, näki että Savonlinnassa satoi, näki linja-autoaseman pihalla Irinan suuren mustan sateenvarjon alla.

Irina syöksähti halaamaan Niinaa. Sateenvarjosta hulahti vettä Niinan niskaan ja selkään puseron alle, se tuntui ilkeältä, mutta hän päätti olla piittaamatta märestä vaatteesta.

Irina otti Niinan käsikynkkään ja levitti suuren sateensuojansa heidän ylleen. Varjo jäi korkealle Niinan yläpuolelle, pitkä ja pitkäsäärinen Irina harppoi märällä kadulla korkeakorkoisissa kävelykengissä.

– Huh, miten pysyt pystyssä mokomissa piikkareissa! Niina nauroi.

Hän oli jo hengästynyt Irinan tahdissa.

– Meitä odotetaan! Irina huudahti.

Hän kertoi, että oli tavannut junassa Helsingistä tullessaan ”jonkun bisnesporhon”, Unto-nimisen, joka oli hänelle jo tuttavallisesti Unski. Irina nimitti Unskia useaan kertaan myös ”ihailijaksi”.

– Se ihastui minuun, mentiin ravintolavaunuun, tarjosi viiniä, aika paljon viiniä, ja mullehan maistui!” Se on aika vanha, se voisi olla vaikkapa sun ikäinen...

Irina vilkaisi alas Niinaan ja virnisti vähän nolostuneena.

– En tietenkään hurahtanut siihen, ei siis yhtään mun tyyppiä, mutta... se kutsui meidät syömään ravintola Majakkaan, se on kiva paikka, sinutkin on siis kutsuttu, Niina, nyt vilkkaasti tossua toisen eteen, ettei viilustuta tässä paskamaisessa säässä!

Ravintola näytti Niinastakin mukavalta, ei liian hienolta vaan kodikkaalta. Se oli täynnä, siellä ei ollut hakkaavaa musiikkia, vain iloista puheensorinaa. Unski istui yksin nurkkapöydässä ja nousi seisomaan naisten lähestyessä.

– Tämä on siis sinun oopperakaverisi, minä olen Unto!

Mies ei kätellyt Niinaa, istui alas horjahtaen, taisi olla jo melkoisessa tuiskeessa, Niina päätteli.

Irina riisui pitkän takkinsa ja ravisti sitä, ja pitkiä hiuksiaan, niistä sinkosi vesipisaroita. Mies ahmi Irinaa silmillään: isoa punaista suuta, avaraa kaula-aukkoa – rintojen välistä kimmelsi pieni koru, hopeinen perhonen – ja piukeita farkkuja. Minäkin ahmin Irinaa, Niina huomasi ja kääntyi tarkastelemaan Unskia.

Mies saattoi todella olla Niinan ikäinen, mutta saattoi olla nuorempikin. Naama oli turvonnut ja punotti. Totta kai, kun olivat jo tuntikausia ryypänneet. Niina ei halunnut sitä tuomita, saatikka arvostella kenenkään ulkonäköä. Tukkaa ei ollut kuin harmaa häivähdys ohimoilla, ehkä Unski oli kaljuuntunut jo nuorena. Näitä näkee joka päivä jossain, Niina ajatteli, tuolla lailla monet miehet vanhenevat, mutta näkeekö Irina tässä ukossa jotain erityistä?

– Täällä on kuulemma mainioita paistettuja muikkuja, tilaanko meille muikkuja, ja valkoviiniä, vai otetaanko vielä olutta?

Unto siemaisi tyhjäksi ison olutlasin, toinenkin oli vielä pöydällä, varmaan Irinan. Montakohan ovat ehtineet ottaa täällä, Niina kysyi mielessään.

Muikut olivat rapeita, ja muusiin oli varmasti laitettu voita, Niina muisti kuitenkin syöneensä parempia mökillään, ihan tuoreita ja rapeampia. Sitä hän ei tietenkään sanonut.

Unto ja Irina kehuivat vuolaasti annoksiaan ja kilistelivät viinilasejaan. Syötyään mies käännähti äkkiä Niinan puoleen, muisti Niinan.

– Ja sinä suomentelet, saksasta, niinhän se oli?

– Kyllä, yhä vain, olen eläkkeellä mutta eläke on kovin pieni, ja muutenkin työ maistuu, on aina ollut mieluista työskennellä kielen kanssa. Saanko kysyä, millä alalla sinä puuhastelet?

– Olen tehnyt bisnestä ryssien kanssa muutamia kymmeniä vuosia. Rättibisnestä ja kodinkoneita ja vaikka mitä. Siinä on menty rytinällä ylä- ja alamäkeä. Ja nyt on muutakin, talvella olin Lähi-idässä, siellä Jessen kulmilla.

Niina ihmetteli, kunnes älysi. Tarkoittaa Jeesusta. On olevinaan vitsikäs! Bisneshuumoria?

Ryssien kanssa. Idänkauppaa. Niinan mieleen hulahti muistoja 70-luvulta. Hänen työpaikallaan, kommunistien *Lehdessä*, idänkaupasta puhuttiin ja kirjoitettiin joka päivä. ”Pojat”, Niinan kollegat, rehvastelivat idänkaupan pressitilaisuuksilla ja -juhlilla, miten neukkujen kanssa otettiin vodkaa ja konjakkia, ja sitten niille piti tilata huoria, ja miten presidentillä oli hyvä viinapää, sehän joi ministerit ja vuorineuvokset ja korkea-arvoiset neukkutoverit pöydän alle. Niina tympääntyi vähitellen poikien retoste-luun, mutta ei halunnut loukata heitä, antoi poikien uhota. Surullista oli, että jotkut tutut taloustoimittajat alkoholisoituivat kosteissa infoissaan, ja menettivät työnsä.

Tästä Irina tuskin tietää mitään, Niina ajatteli. Hän nousi mennäkseen naistenhuoneeseen, ja huomasi, että pöytäliinan suojassa Unski piti isoa punertavaa kättään Irinan reidellä, eikä Irina tyrkännyt sitä pois.

– Viini taisi kivahtaa päähän, Niina sanoi hiljaa peilikuvalleen.

– Taitaa olla huulipunaa aika.

Irina lehahti naistenhuoneeseen.

– Hyvä Niina, tuo sävy sopii sulle!

– Eikös meidän pitäisi lähteä majapaikkaan, jonka kerroit hommanneesi? Oikein kaunistautumaan, ja viemään tavarat. Että pääsisin eroon repustani!

Irina oli syventynyt tarkastelemaan peilikuvaansa, hymyili sieltä peilistä Niinalle hehkuvanpunaisella suullaan.

– Voi sori, Niina, se paikka on aika kaukana, ei me ehditä sinne enää, mennään suoraan oopperaan. Ja Unski on tilannut meille vielä pullon viiniä!

Niina harmistui, kääntyi nopeasti pois peilin edestä, ettei Irina huomaisi hänen harmistumistaan.

Ulkona satoi yhä, ja ilta oli kolea. Onneksi sentään päästiin eroon Unskista, Niina ajatteli. Miksi Irina ei tyrkännyt sen käpälää pois reideltään!

Niina oli ensi kertaa Olavinlinnassa, mutta ei oikein jaksanut sitä tarkastella, kun muurien sisällä oli vielä koleampaa kuin ulkona.

Reppu oli avattu ja pengottu portilla, kai Euroopan terrori-iskujen takia, mutta Niina ei ollut päässyt siitä eroon. Irina harppoi katsoon, Niina kipitti perässä kantamuksineen. Kenraalissa yleisö oli onneksi pukeutunut rennosti, näkyipä joillakin jopa toppahousuja, mutta tavallista, kulahtanutta selkäreppua ei näkynyt kenelläkään. Irinalla oli tietysti muodikas olkalaukku. Niinaa hävetti, hän sulloi reppunsa penkin alle.

Niina unohti pian repun ja katsomon koleuden, kun musiikki nosti hänet näyttämön maailmaan.

Niina oli iloinnut, että saisi kuulla ja nähdä tämän oopperan. Mozart oli kauan ollut Niinalle tärkeä, ehkä tärkeintä musiikkia. Niina oli surrut, ettei ollut saanut kotoaan minkäänlaista tuntumaa musiikkiin – radiotakin oli pitänyt köyhässä työläiskodissa säästää, siitä oli kuunneltu vain uutiset. Lehdestä lähdettyään, freelanceriksi heittäytyttyään Niina oli yrittänyt itseksensä, kuin salaa, kuin sivistymättömyyttään häveten opiskella klassista musiikkia. Niina oli löytänyt Mozartin suloisen yösoiton, ja jyllän *Requiem*in, ja ilahtunut: Minähän osaan nauttia näistä – eikö sekin ole jo jotain! Nyt, eläkkeellä,

Niina ajatteli: Jos saisin toisen elämän, kuuntelisin musiikkia joka päivä, antautuisin sille, opettelisin myös analysoimaan sitä, mitä kaikkea saisikaan, millainen elämä se olisi?

Olavinlinnan seralji oli lavastettu satumaisen kauniiksi: pinkkiä, liilaa, turkoosia, liehuvia kankaita, kukkia. Ja taustalla liikkuvia eksoottisten eläinten varjoja, tiikereitä, valtava kirahvi. Ehkä viettien symboleina,

Niina arveli. Sopraanot Konstanze ja Blonde livertelivät yhä korkeammalle, niin että Niinaa huimasi ja itketti.

– Bravo, bravo! Irina kiljahteli, hypähti seisomaankin, heilautti hiukset kasvoiltaan, hymyili, nauroi, hakkasi käsiään yhteen.

Väliajalla Irina juoksi drinkkijonoon, Niina ei pysynyt perässä, oli hetken eksyksissä muurien sokkeloissa. Jonossa Irina oli heti tavannut ystäviään, esitteli joitakin Niinalle, ja kippasi ahneesti viskipaukun. Ehkä Irina metelöi katsomossa myös siksi, että on kännissä, Niina ajatteli vähän narkästyneenä. Irinan ystävät olivat eloisesti viittilöiden puhuvia, toisiaan kiihkeästi halailevia nuoria ihmisiä, ilmeisesti musiikin ammattilaisia.

Niina ei ollut uskaltanut jättää reppua katsomoon, eikä vieläkään tiennyt mihin sen voisi luovuttaa. Kun Irina keskusteli kauniin tumman naisen kanssa, tämä vilkaisi Niinan reppua huvittuneen näköisenä. Niina pudotti repun käsivarrelleen, ja yritti näyttää rennolta. Niina muisti keväällä nähneensä tumman tytön haastattelun jossain naistenlehdessä.

Väliajan jälkeen oopperassa ylistettiin yhä enemmän rakkauden voimaa. Niina kuunteli tenorin, Belmonten, pitkää aariaa hartaana, selkään suorana. Musiikki huuhtoi mielestä kaiken muun, ja hän halusi uskoa Belmonteen kuin lapsi.

Aaria soi Niinan mielessä, kun purkauduttiin ulos katsomosta, mutta sen rinnalle pulpahti kohta nuoruudesta toinen rakkauslaulu: *All You Need Is Love*. Niinaa se huvitti, hän myös torui itseään lempeästi: Voi sinua, hupsu vanha hipp!i!

Beatles-hittiä soitettiin levyautomaatista savuisessa baarissa, jossa Niina kävi luokkatovereidensa kanssa röökillä ruokatunnilla, ja sitten se soi ja soi halki nuoruuden, Magyar Fehér Borin ja algerialaisen punaviinin hämärtämien muistojen lävitse.

Ja minä uskoin siihen, Niina hymähti muistoilleen.

Ilta oli muuttunut yhä koleammaksi, mutta onneksi ei enää satanut. Irina seisoi ystäväjoukkonsa ympäröimänä, keskellä rantakatua, ja kääntyi huumamaan Niinalle:

– Me lähdetään nyt bilettämään Sillansuuhun, sun ei tarvitse tulla, jos et jaksa!

– Totta kai Niina jaksaa, sanoi kaunis tumma tyttö, ja esittäytyi.
– Minä olen Leila, Irinan opiskelutoveri, opiskelen viulua. Katsomossa oli tosi kalseaa, olen ihan kohmeessa. Otetaan Sillansuussa punkkua, se lämmittää.

Niina hymyili kiitollisena. Tosiasiassa hän oli aika uupunut, olisi mielellään lähtenyt majapaikkaan, mutta oli närkästynyt, kun Irina oli puhutellut häntä kuin mitään mummoa.

Nuoret rynnistivät kovaa autioilla kaduilla, kaikki kulkijat näyttivät tulevan yhdessä rykelmässä oopperasta ja kaikki olivat menossa Sillansuuhun. Niina tuskaantui taas reppuunsa, se tuntui nyt inhottavan painavalta, vaikka siinä yhä olivat vain vaatteet, mekko, kengät ja yöpuku, hammasharja ja pieni meikkipussi.

– Etkö kantaisi reppuani, iso poika! Niina hymyili veikistellen pitkälle nuorelle miehelle, joka porhalsi Irinan rinnalla ja vähän päästä nauroi raikuvasti.

Iso poika kumartui Niinan puoleen ja kuiskasi.

– Voi, kulta, sori, sori, multa on leikattu olkapää viime viikolla, ja mä olen tanssija, ymmärrätkö, mun täytyy todella varoa!

Kun päästiin Sillansuuhun, pieni ravintola täyttyi samassa.

– Tuolla on Unski, meille on paikat, Irina hihkuu.

Unski oli varannut neljän hengen pöydän, istui kahdella tuolilla, oli levittänyt takkinsa toisille, kertoi heti taistelleensa ”kuin jellona” paikkojen puolesta. Irina heittäytyi Unskin viereen, tanssijapoika ja Leila tarttuivat tuoleihin.

– Mutta entäpä Niina? Leila huomasi. – Istu sinä, Niina, tähän! Etsin jostain tuolin! Ja tuon sulle punkkua!

Niina valahti huokaisten istumaan. Unski oli kaapannut Irinan kainaloonsa.

– Sinä ukkoparka olet täällä yksin kumonnut tuoppeja, Irina leperteli.

– No mitä Mozart? Unski kysyi.

Irina hörppäsi olutta Unskin lasista.

– Mulla on karsea jano! Väliaikaan asti tykkäsin meiningistä, sopraanot oli aika makeita, mutta eihän tämä ole Mozartin parhaita, tämähän on sen eka, ja tuo loppu oli mun mielestä tosi laimea. Pazza Selim olisi saanut tapattaa ne kaikki! Oopperassa pitäisi olla kovaa draamaa ja väkivaltaa!

Unski hörähti nauruun. Leila toi pöytään punaviinipullon. Hänen isot kultaiset korvarenkaansa kimalsivat kapakan hämärässä. Eksoottisen kaunis ilmestys, Niina ajatteli, ja nykyajan nuoreksi naiseksi, miten huomaavainen.

– Irina ei tykännyt oopperasta, niinkö? Leila sanoi Niinalle hymyillen. – Irina on niin kiihkeä ja levoton, kaipaa menoa ja melskettä.

Sitten Leila kääntyi supattelemaan tanssijapojalle ja unohti Niinan.

Niinan oli vaikea katsella Irinan kuhertelua Unskin kanssa. Miehen naamasta paistoi pitelemätön himo, hän kouri Irinan reisiä, Irina imi punkkua ”karseaan janoonsa”.

Viini oli Niinasta liian mausteista ja hapokasta.

– Missä asti se meidän yömajointus on? Niina huusi kapakan melun ylitse Irinalle.

– Voit ottaa taksin, joo, sun pitää ottaa taksi, Irina alkoi selittää innokkaasti.

Haluaa päästä minusta eroon, Niina ymmärsi.

Irina selitti, että jossain lähiössä heitä odotti *bed and breakfast* tyhjässä omakotitalossa, sen omistivat Irinan ystävän vanhemmat, jotka olivat menneet mökille, rouva oli jättänyt yöpyjille avaimen kukkaruukkuun verannan ikkunalle. Irina sanoi osoitteen Niinalle kahteen kertaan, hitaasti ja kovalla äänellä. Niina riensi baaritiskille ja pyysi baarimikkoa tilaamaan auton.

Taksi löysi osoitteen nopeasti, Niina ehti nähdä vain miehen leveän selän, omakotitalo ei ollutkaan kaukana keskustasta. Eikä kukkaruukussa ollut avainta. Yö oli melkein pimeä, taivas paksussa pilvessä.

Myöhemmin Niina iloitsi siitä pilvisestä yöstä: halla ei ollut vierailut hänen pienellä, rakkaalla perunamaallaan. Nyt pihalla värjötellään – nurmikko oli vastikään leikattu, Niina ei voinut olla sitä huomaamatta – hän kuitenkin hermostui, muisti kännykkänsä, soitti Irinalle Sillansuuhun. Irina vastasi heti, totta kai, Niina huokasi helpottuneena. Puhelin oli kuin kiinni kasvanut Irinaan, Niina oli huomannut, Irina kuuli sen soiton varmaan koko vartalollaan, ellei ollut laitetta näpelöimässä.

Irina tirskahti.

– Hups, en tainnut oikein ymmärtää sen mummelin selostusta! Sun pitää nyt soittaa sille. Lähetän sulle sen numeron.

– Keskellä yötä? Niina parahti, mutta Irina oli jo lopettanut, ja tekstiviesti piippasi kohta.

Miten noloa, mutta ei tässä muukaan auta, Niina tuskaili. Numero vastasi heti.

– Anteeksi, kauheasti anteeksi, että häiritsen, olen se Irinan ystävä, en löydä avainta, olen kauhean pahoillani, Niina soperteli.

– Voi, minä arvasin, en mennyt nukkumaan, minä oikeastaan odotin teidän soittoa!

Naisääni oli iloinen, suorastaan hilpeä.

– Minä tunnen Irinan, minä kyllä älysin sitten, kun olin puhunut Irinan kanssa, että tytöllä oli ollut jotain muuta mielessä, ei jaksanut kuunnella minua tarkkaan. Avain on tyhjässä sangossa verannan penkin alla.

Irina on soittanut tälle naiselle varmaan ravintolavaunusta, soittanut kannissa, Niina puhisi ovea avatessaan.

Miten lämmitä oli talossa! Ja olohuoneessa kahteen sänkyyn pedattuna hohtavan valkoiset sileät lakanat! Jääkaapissa oli kelmuihin käärittyinä kaksi juustosämpylää, ne olivat tietysti aamuksi, Niina ei voinut syödä niitä, vaikka mieli teki. Hän sieppasi nälkäänsä olohuoneen pöydältä kourallisen pähkinöitä.

Niina tunsu nyt olonsa aika virkeäksi. Hän silmäili kirjahyllyä: pitkä rivi Arto Paasilinnan romaaneja, kauhua, sitten monta kirjaa Laila Hietamieheltä ja *Naistenhuone*. Paasilinnat ja Kingit ovat varmaan talon isännän, Hietamiehet emännän, Niina päätteli, ja kappas vain, rouva on joskus hankkinut tuon Marilyn Frenchin, jonka minäkin lukaisin 80-luvulla, kun olin kiinnostunut feminismistä. Huoneet näyttivät rouvan sisustamilta: kukkatauluja, järvimaisemia, pitsiliinoja. Tyypillistä, pikkuporvarillista, tämä voi olla myös hyvin toimeentullut työläisperhe, Niina arvioi. Sivupöydällä oli tietokone, ehkä isännän, ja kehystetyssä valokuvassa naurava pikkupoika. ”Varmaan lapsenlapsi”, Niina sanoi ääneen ja muisti. Minus-takin on tulossa mummo. Miniällä on kahden viikon päästä laskettu aika. Minä olen varmaan näiden ihmisten ikäinen. Niin, saatan olla yhtä vanha.

Niina oli tarkastanut koko alakerran, muisti että rouva oli kehottanut käyttämään vain alakertaa, yläkerran vessa on epäkunnossa, oli sanonut, ehkä se ei ollut totta, ei vain halunnut sinne vieraita.

Olen toisten kodissa, minun pitää kunnioittaa toisten kotia, Niina ajatteli, ei mennyt tutkimaan yläkertaa, mutta kurkisti kaappiin tietokoneen alla. Siellä oli papereita, hän hillitsi itsensä eikä ottanut niitä esiin.

Niina harjasi hampaat, kaivoi repusta pyjaman ja solahti sileiden lakanoiden syliin.

Hän heräsi, kun ovikelloa soitettiin monta kertaa, vaativasti. Siellä oli tietysti Irina, joka rojahti Niinan syliin, soperteli:

– Perkele, en antanut sille, jos sitä luulet, en antanut Unskille!

Irinan huulipuna oli levinnyt leualle, hänellä ei ollut takkia. Mihin se on jäänyt, voi sinua onnetonta, Niina tuskaili, yritti pitää tyttöä pystyssä. Hän sai saatettua Irinan olohuoneeseen, tämä rojahti sänkyyn piukeissa farkuissaan. Niina ei saanut kiskottua farkkuja pois, onnistui kuitenkin vetämään kengät jaloista. Miten se on pysynyt näillä hirveillä koroilla pystyssä tuossa tilassa, Niina ihmetteli, tällaiset pitäisi kieltää!

Jalat paljaina, kippurassa peiton päällä, Irina kutistui Niinan silmissä, näytti pikkutyöltä. Irina alkoi kuorsata vaimeasti, ja Niina huokasi helpottuneena: Hyvä, se on tajuissaan.

Irina kuorsasi yhä, hyrisi kuin kissa, kun Niina nousi valoisaan aamuun. Pilvet olivat väistyneet, mutta korkeat siniset kukat pihan perällä – ukonkelloja, Niina tunnisti – nuokkuivat yhä eilisen sateen jäljiltä.

Hän löysi keittiön kaapista murukahvia, joi kupillisen koko ajan kuulostellen: onko tyttö herännyt?

Kun vessan ovi kolahti, Niina huojentui, toisaalta häntä jännitti Irinan kohtaaminen. Irina oli huuhtonut meikit silmistään, mutta suupie-liin oli jäänyt vielä huulipunaa, vai oliko se punaviiniä.

Irinan kasvot olivat niin nuoret ja alastomat, että Niinaa viilsivät sääli, hellyys, huoli. Hänen oli vaikea katsoa Irinaan, joka taisi myös olla hämillään, alkoi heti hääriä vedenkeittimen kanssa ja kuoria sämpyläänsä kelmusta.

– Tää sämpylä tuskin pysyy kauan mun sisällä, Irina naurahti väkinäisesti.

Niina oli valvonut melkein auringonnousuun asti ja miettinyt Irinan ryyppäämistä. Tyttö oli aloittanut sen ravintolavaunussa, jatkanut siitä lähtien: olutta, valkoviiniä, viskiä, punaviiniä. Irina oli ollut kännissä

”Kun Tuikku soitti minulle, näin hänet mielessäni ylioppilasjuhlissamme, istumassa ravintolan pöydän ääressä kalpeana, silmät kuohuviinistä sumeina. Näin miten hän nojasi käteensä, tuki päätään ja hennon kaulan varassa keikkuvaa korkeaa kampaustaan. Poskea vasten painautuneen kämmenen juuressa leimusi punainen arpi, illan mittaan yhä punaisemmaksi muuttunut.”

9 789522 157713 >

NTAMO 978-952-215-771-3

Rauni Paalasen sanataide perustuu vahvaan ihmistuntemukseen ja herkkään luonnekuvaukseen. Ajatusta ja paloa kannattelee luja ja kuulas lause. ”Työmatka” vie 70-luvun Moskovaan, niminovelli 2000-luvun Savoan, ”Tupsu” kissuuden ytimeen ja ”Fauni” villeihin fantasioihin. Muut muualle, aina mennessään.

O O P P E R A M A T K A
on myös lyyrikkona, esseistinä ja kääntäjänä tunnetun Paalasen seitsemäs oma teos.